

[Aksel Møller.]

sine virkninger. I de første 2 år under den nuværende regering steg pristallet med 22 points — det skulle det dog være 2 år om at gøre — i det sidste og 3. år steg det ligeledes med 22 points. En del af disse stigninger skyldes internationale prisbevægelser, men den væsentligste del kan tilskrives de bestandige stigninger i indkomst- og omkostningsniveau, som vi har oplevet i disse år.

Det ærede medlem hr. Bundvad trøstede sig med, at det ikke var anderledes i andre lande. Det ærede medlem behandler, forekommer det mig, denne side af sagen lidt letsindigt. For andre lande er prisstigninger måske velstand, for os er det fattigdom. For de lande, der producerer kul og koks til eksport, er de stigninger, der har fundet sted med hensyn til prisen på kul og koks, et udtryk for forøget velstand; for de lande, der producerer træ og papir, er de forøgede priser på træ og papir udtryk for forøget velstand ved eksport. Men for Danmark er disse prisstigninger udtryk for større fattigdom, og når vi ikke vil se denne større fattigdom i øjnene ved at holde vort omkostningsniveau nede, så mister finanspolitikken sin virkning, så handler man forgæves, når man indgår disse traditionelle kriseforlig. Forbrugsbegrænsningen bliver til nul og niks. I fjor havde vi et overskud på statsregnskabet på godt 600 mill. kr., i år er det svundet ind til 250 mill. kr., og kun ved at pålægge befolkningen nye byrder — som finansministeren kalder besparelser — har vi udsigt til at nå op på 350 mill. kr. Hvor er da det meste af overskuddet blevet af? Ja, den højtærede minister har ikke tilegnet sig det. Det er slugt af inflationen, af den stadige stigning i omkostningerne.

Det meget sagkyndige formandskab i samordningsudvalget gør i sin betænkning på side 59 på den stillfærdige måde, som er almindelig i sådanne betænkninger, sagen sådan op:

„Resultatet bliver derfor en tilstand, hvor indkomsterne stadig sættes op, hvor staten derefter gennemfører forbrugsbegrænsende beskatning og nationalbanken en høj rente for at holde igen. Følgen bliver i reglen nogen arbejdsløshed og en forholdsvis ringe investering til skade for fremtidens levestandard“.

Deri har formandskabet så sandelig ret. Det har medført, at kreditstramningen nu er kommet til at stå praktisk talt alene med det meste af byrden. Vi har i dette år haft en større arbejdsløshed end i 1955 og i 1954. Investeringerne i industrien er gået ned og industriproduktionen som helhed gået tilbage. Under disse kår kan man da virkelig ikke have andet end smil tilovers for den enighed, som jeg så konstateret i fagforeningernes udtalelse om, at de „ikke en gang til vil udsættes for den prøvelse, det var at have en borgerlig regering“. Befinder man sig virkelig så godt ved at komme af dynen i halmen?

Hvilket råd har landets ansvarlige regering mod disse åbenbare tegn på tilbagegang? Hvilken vej vil den gå for at rette stillingen op?

Man kan bekæmpe en valutakrise med forbrugsbegrænsning og kreditstramning, hvis man kan holde indkomster og omkostninger i ro, imedens denne proces står på, men man kan da sige sig selv, at når landets produktion går tilbage, investeringerne går ned og arbejdsløsheden stiger, er der intet rimeligt grundlag for den stadige forhøjelse af pengeindkomsterne. Jeg tror, det bliver meget svært for vort land at komme ud af dette uføre, og det er højst sandsynligt, at vi kommer til at bære endnu større byrder, end vi bærer i dag, for at få penge tilovers til den udvidelse af vort produktionsapparat, som må til for at sikre befolkningens levestandard fremover. Jeg tror, at disse byrder altid vil være båret forgæves, hvis de ikke er et led i en stor samlende politik, hvori der indgår heldige bestræbelser på at forhindre nye omkostningsstigninger.

Det er her, regeringens magtesløshed er mest iøjnefaldende. Den højtærede statsminister handlede samfundsmæssigt rigtigt, da han stillede forslag om mæglingforslagets ophøjelse til lov. Selv om der savnedes økonomisk dækning for de lønforhøjelser, som da blev vedtaget, og selv om landet har vanskeligt ved at bære de omkostningsstigninger, som er blevet en følge deraf, så var denne løsning at foretrække for en langvarig arbejdskamp. Det gjaldt noget nær et truende valg mellem pengene eller livet for det danske samfund.

Men den højtærede statsminister og hans